

Diyabetes Mellitus Belirtileri

Diyabetes mellitusun belirtileri

Diyabetes mellitus hiperglisemi ile karakterize karbohidrat metabolizma bozukluğudur. Diyabetes mellitus hastalığında görülen semptomlar esas olarak hiperglisemiye, glukozüriye ve sebep olduğu ozmotik diürece bağlıdır (Tablo). Kan şekeri yükselince idrar ile glukoz atılmaya başlar. İdrarla atılan glukoz beraberinde sıvı atılımına dolayısı ile poliüriye sebep olur. Kişi gün içerisinde poliürisini farketmese bile gece idrar için kalkmaya başladığını farkeder. Bu nedenle noktüri daha sık bildirilen yakınmadır. Sıvı kaybına bağlı olarak polidipsi gelişir. Hastalar sürekli susadıklarını, gece susama ile uyandıklarından yakınır. Yoğun glukozürisi olanlarda belirgin enerji kaybına bağlı olarak kilo kaybı görülür. Hastalar diyet yapmamalarına rağmen veya diyet ile beklediklerinden daha fazla kilo kaybı elde ettiklerinden bahsederler. Hiperglisemiye ve ozmotik diürece bağlı olarak genel olarak halsizlikten yakınır. Kas krampları, kas güçsüzlüğü sık karşılaşılan semptomlardır. Hiperglisemi ve glukozüri özellikle idrar yolu olmak üzere çeşitli bakteriyel ve mantar enfeksiyonlarının daha sık görülmesine yol açar. Kan şekeri yüksekliği lenste yoğunluk artışına sebep olur. Uzun süreli belirgin hiperglisemisi olan hastalarda bulanık görme olur. Glisemi kontrolü sağlanan hastalarda bu semptomlar düzelir. Tedavi edilmeyen aşırı yüksek glisemi durumlarında diyabetik ketoasidoz veya hiperosmolar non-ketotik durum gözlenebilir. Tanısı geç konulan hastalarda diyabetin kronik komplikasyonlarına bağlı semptomlar hastayı hekime getiren ilk belirtiler olabilir.

Hiperglisemi seviyesi çok yüksek olan hastalarda semptomlar çok belirgin iken özellikle serum glukoz düzeyi çok yüksek olmayan Tip 2 diyabetik hastalarda ise semptomlar hafiftir, hatta hiçbir semptom gözlenmeyebilir. Bunun sebebi semptomların genellikle glisemi düzeyinin renal eşiği aştıktan sonra görülmeye başlamasıdır. Normalde plazmadaki glukozun tamamı böbrekte ultrafiltrata geçer ve tamamı reabsorbe edilir. Diyabetiklerde ise ultrafiltrata geçen glukoz miktarı çok arttığından hepsi reabsorbe olamaz. İdrarla glukoz atılmaya başlar. Glukozüri beraberinde sıvı atılmasına yani ozmotik diürece yol açar. Semptomlar bu aşamadan sonra ortaya çıkar. Yapılan araştırmalar ortalama olarak açlık plazma glukoz seviyesinin 180 mg/dL üzerine çıkmasından sonra renal eşiğin aşıldığını göstermiştir. Yani açlık plazma glukoz ölçümü 180 mg/dL altında olan bir kişide diyabetik olmasına karşın genellikle hiçbir semptom gözlenmez. Bu kişilerin hiçbir rahatsızlık hissetmemelerine rağmen hiperglisemiye bağlı kronik komplikasyon gelişme riski vardır. Bu nedenle diyabetes mellitus sadece semptomları olan kişilerde değil hiçbir semptomu olmasa bile diyabet riski olan kişilerde taranmalı ve mümkün olduğunca erken tanı konularak komplikasyon gelişme olasılığı en aza indirilmelidir. Günümüzde glukoz ölçümlerinin yaygınlaşmasına ve toplumda diyabet tarama programlarının yaygın uygulanmasına bağlı olarak tip 2 diyabetik hastalara tanı çok sıklıkla asemptomatik iken konulmaktadır. Yine de toplum taraması yapılan çalışmalarda yüksek oranda tanı almamış diyabet hastası saptanmaktadır.

Diyabetes mellitus hastalarında görülebilen semptomlar

Poliüri

Polidipsi

Polifaji

Kilo kaybı

Halsizlik

Sık mantar enfeksiyonları

El ve ayaklarda karıncalanma

Görmede bulanıklaşma

Akut komplikasyonlara bağlı semptomlar

Diyabetik ketoasidoz

Hiperosmolar non-ketotik durum semptomları

Kronik komplikasyonlara bağlı semptomlar

Nefropati

Retinopati

Nöropati

Makrovasküler komplikasyonlar